

DOBROGEA JURNĂ

DIRECTOR-PROPRIETAR
CONST. N. SARRY

Redacția și Administrația str. Durabancilor 17

ORGAN SEPTAMINAL AL TINERIMEI DOBROGENE

ABONAMENTE:

Pe un an ..... 8 Lei
Pentru presă și învățători 6

Anunțuri și Reclame după tariful obișnuit

LIPSA DE BRAȚE IN DOBROGEA

Printre calamitățile care bîntuie Provincia transdanubiană — ca: vînturile neînfrinate, gerurile iarna și arzătoare vara; seceta frecventă, din cauza lipsei aproape desăvîrșite de apă; diferite feluri de insecte, care apar periodic — lipsa de brațe de muncă e una dintre cele nu tocmai puțin resimțite.

Pe vremuri, nu mai departe de cît 10-15 ani, cînd Dobrogea despre care Ovidiu în Tristiele lui ne spune că era «pustie, tristă, goală, nici arbore, nici frunză» — era un imens pustiu, pe care, păstorii învoiați cu vitele la pămînturile Statului o cutreărau în lung și în lat, fără să cunoască nici hotare și nici cîrmuire, să fi început a cultiva pămîntul era un adevărat sacrificiu.

Cu toate acestea mulți și l'au impus — unii, cu prețul unor averi agonisite pe aiurea, alții cu prețul a sute și mii de vite și astăzi tînutul pustiu, trist și gol pe vremuri, a devenit o grădină, palmă cu palmă brăzdată, în care nu e parte să nu fie cultivată și să nu dea roade la fel cu cele mai mănoase regiuni de peste Dunărea, care ne desparte de țara-mamă numai cu trupul.

Agricultura în Dobrogea, ajunsă la acest punct îmbucurător de dezvoltare, grație atîtor și atîtor jertfe, pe lingă o sumă de dușmani naturali, are de luptat — după cum spuneam mai sus — și cu lipsa de brațe de muncă.

Pentru ca să învederăm și mai bine această lipsă, vom da următoarele date statistice:

Dincolo în țară, unde nu ne putem fîli cu o populație rurală suficient de densă, pe hectar revin 45 de locuitori. Aci, în județul Constanța, pe o suprafață de 6910 K. m. p. avem o populație de 139.570 locuitori, adică 19 inși pe hectar, iar în județul Tulcea pe o suprafață de 871.362 hectare, o populație de 131.058 locuitori, adică numai 7 inși pe hectar.

Aceste date sunt mai mult de cît elocvente.

Dacă cultura mică resimte în mic acest rău, cultura mare însă — fără de exemplul și sprijinul căreia, după cum foarte judicios susține d. Ion N. Iancovescu, în studiul d-sale asupra repartiției proprietății rurale, nu s'ar putea face nici un progres agricol, aci la noi, unde țaranul e rutinat, îndărătnic, fără spirit inventiv, fără spirit de asociație și fără

simț de solidaritate — cultura mare, zic, resimte într'un mod îngrijitor această lipsă, care se opune indomptabil mersului ei înainte.

Acastă lipsă e acoperită cu brațe din Bulgaria și cu soldați de trupă din garnizoanele locale.

Cel d'întîi, tot felul de oameni fără-de-căpătîi, recrutați de către niște vîtafi — chehaiale — cari exploatează fără scrupule atît pe acești vagabonzi cît și pe proprietarii de aci, dacă s'ar mărgini să ducă cu dinșii peste graniță numai prețul muncii lor, tot n'ar fi așa de mare răul. Dinșii însă se dedau la tot felul de pradăciuni și mai ales furturi de vite și cum paza frontierii din spre Bulgaria e iluzorie, nu putem releva în deajuns pagubele ce se cauzează locuitorilor acestei provincii.

Secunzii, soldații de trupă de la garnizoanele locale, fiind toți tineri din această parte a țării, nu pot umplea golul, care — și cu ei cu tot — continuă să persiste. În afară de aceasta, cum aceștia nu fac de cît să prostească miliția după propria lor expresie, ei constituie un element de muncă costisitor, pretentios și fără de folos.

Așa dar, rămîne să căutăm într'altă parte brațele ce ne lipsesc și în numărul viitor vom examina mai departe chestiunea.

S.

Informațiunile comerciale

II

Am arătat în numărul trecut importanța birourilor publice de informațiuni comerciale, cum și calitățile, ce trebuie să intrunească persoanele puse în capul și în serviciul lor.

Voiu veni astăzi cu o propunere asupra acestui însemnat serviciu, pe care o supun discuțiunii publice.

Știut este, că comerțul unei țări lipsit de credit în străinătate — înțeleg aci o țară ca a noastră, care din nefericire importă și articole, care s'ar putea foarte lesne produce și procura la noi — întîmpină dificultăți în dezvoltarea lui; silit e prin urmare să stagneze și în consecință, nu corespunde cerințelor epocii noastre.

Creditul unei țări însă, atîrnă de solvabilitatea și cinstea comercianților ei. E drept, că țara noastră, vorbind în general, se bucură de o mare încredere pe piețele străine, dar e și mai adevărat, că unii din comercianții noștri au căutat, fie din imprudență, fie cu rea voință și intenție, să profite rău, ba chiar să exploateze necinstit această bună-voință și încredere a străinătății.

Am spus unii din imprudență, iar alții cu rele intențiuni și o voiu dovedi. Primii, oamenii fără chibzuință, lipsiți de tact, fără calcule și prevedere s'au întins mai mult de cît le permi-

tea plapoma, fără să-și dea seamă, că numai un timp prea favorabil poate corespunde așteptărilor lor și că un an mediocru chiar, le poate nimici planurile și dărîma palatele construite pe nisip. Anii răi fiind mai deș de cît cei buni, au făcut pe mulți să se vadă înșelați în speranțele lor, să se lovească de-a surda cu capul de pereți și să lovească și în creditul țării, prin neîmplinirea angajamentelor lor.

Secunzii, oamenii necinstiți, trîndavi, cari vrea să trăiască din sudoarea altora, căutînd să beneficieze de ori-ce ocaziune, cu active ridicole s'au ridicat la pasive de nelușchit și la un moment bine pîndit au încetat plășile, lovînd iarăși în creditul țării, în reputațiunea comercianților serioși în general, a căror existență e zdruncinată astăzi, numai pe urma nedăbăciei și neprevăderii unora, șarlatanilor celorl'alți.

Să venim însă la subiect.

Și în țară la noi s'a simțit trebuința de asemenea birouri. Dar de cine? De oameni, cari și aci au căutat să traficeze cu bună-voință Străinătății și cu firea lesne încredătoare a Românilor. Cîștorii își amintesc poate de scandaloasa afacere, de acum câțiva ani, cu Creditoren-Verein, cum și de prăpastia ce ne săpa acest cuib de nenormii, cari, cu deplină cunoștință tîndeau să dea lovitura de moarte comerțului pur românesc. Să mulțumim însă Providenței, că matrapaslicurile lor au fost date la iveală și comerțul pus întru cît-va la adăpostul acestor dușmani periculoși.

Cu ast-fel de comercianți, domnilor și cu birourile de felul acesta, am făcut pe creditorii noștri de pe piețele străine să ne privească cu patru ochi, ba în 1899 să se hotărască să deschidă birouri de informațiuni în țară. (Asociația creditorilor din Berlin). Ei bine, e potrivit aceasta cu pretențiunile și aspirațiunile noastre?

Acum, odată aceste detalii expuse, să-mi formulez propunerea.

Cred, că ar fi bine, ca pe lângă fiecare birou de percepere contribuțiilor să se adauge un birou de informațiuni comerciale. Posibilitatea și importanța acestei dispoziții, o sprijin pe următoarele considerațiuni:

a) Perceptorul de contribuțiunile statului e în măsură, mai bine ca ori-ce alt particular, să cunoască pînă la un punct oare-care averea și solvabilitatea unui individ.

b) Birourile de informațiuni astfel întocmite apar ca niște instituțiuni serioase și demne de toată încrederea atît pentru creditorii cît și pentru debitorii, ca unele ce sunt puse sub supravegherea statului.

c) Funcționarii acestor birouri, cunoscînd și temîndu-se mai mult de cît un particular de tășul legilor — de oare-ce particularul, avînd o pozițiune formată, nu se prea jencează de cîte-va luni de corecțiune, pe cînd funcționarul știe, că rămîne muritor de foame pe drumuri — caută să fie mai prudenți și mai cinștiți.

Ni se va obiecta, poate, că o asemenea dispozițiune ar arunca pe spinarea birourilor de percepere contribuțiilor o povară prea grea.

Lumea noastră, în cea mai mare parte, nefiind deprinsă de a face uz de acest sistem, pe de altă parte numărul caselor care lucrează direct cu străinătatea, fiind restrîns, suntem siguri că cererile de informațiuni nu prea

vor podidi birourile. În tot cazul însă, cum pentru serviciile ce ele aduc se percep taxe* se pot adăoga ajutoare speciale, iar în orașele unde biroul de informațiuni al Statului n'ar fi îndestulător, s'ar putea autoriza să funcționeze și birouri particulare. Toate aceste birouri însă să fie sub supravegherea biroului Statului, cărui să raporteze pe scurt operațiunile făcute în această privință.

Netîndos, că deschiderea unor asemenea birouri să nu se autorizeze de cît în urma avisului biroului Statului, care și aci trebuie să fie la înălțimea chemării sale.

Ca o completare, fiindcă am sus că funcționarii de la birourile publice de informațiuni comerciale trebuie să fie cunoscători în ale negoțului — lucru ce nu e indispensabil în tot-d'aună — și care lipsește poate la funcționarul public — aceste instituțiuni ar fi bine să fie puse în relațiuni cu camerele de comerț, care fiind compuse exclusiv din comercianți, pot fi la măsură să dea relații cît mai precise asupra situațiunilor morale și materiale a fie-cărui.

Chestiunea de mai sus fiind de o netăgăduită importanță, pun coloanelor ziarului la dispozițiunea ori-cărui ar dori să o discute, chiar contradictoriu. Și, cum problema aceasta mai prezintă o față pentru Dobrogea voi veni cu încheierea în numărul viitor.

Const. N. Sarry.

VIATA PERDUTA

Departu de trotuarul încins de soare și fără umbră al orașului, de zgomotul și huruitul ne-curmat al trăsurilor, venise la țară în pacea Dumnezeiască a naturii, în acest miros de pămînt și de flori încropite de soare, unde toate lunecă și curg liniștite: și vremea, și viața și gîndurile.

O cunoșteam de cite-va zile așa cum era: un suflet îndurerat și amărit, care a luptat mult și a îndurat și mai multe în aspra realitate a vieții.

Se purta îmbrăcată simplu de tot, lucru care dădea figurii ei drăgălașe, un farmec deosebit. Capul mic era de o frumusețe admirabilă, pe care vîntul în sbuciumul lui sburdalnic mișca cite-va șuvițe răzlețite pe frunte, din părul negru și așa de bogat, cum n'am mai văzut nici odată.

O zăream de multe ori luînd drumul spre păduricea din apropierea satului; aci, la umbra copacilor bătrîni, singurătatea i-se părea atît de dulce, pe cînd privirile îi colinda în neștire pe cîmpia verde, ce se întindea — de o parte și de alta a drumului — plină de viață și împetritată frumos cu cele mai deosebite nuanțe de culori.

Și tristețea care o citea în întreaga-i ființă, nu era un pesimism bolnăvicios, prefăcut; destăinuirile ei, m'au asigurat despre aceasta, lăsîndu-mă înmărmurit...

Căci firile acestea tăcute, care închid în inima lor largă o lume întreagă de dureri, devin — la o scînteiere de amintiri peste care sunt așternute altele părări de rău — foarte vorbărețe și expansive.

Viața, care la început îi umpluse sufletul de atîtea speranțe pentru viitor

* Sunt birouri de informațiuni în străinătate cu personal de zece de persoane, remunerat numai din taxele ce ele percep.

care de care mai frumoase nu s'a mîrginit mai tîrziu de cît numai la dezamăgiri dureroase și gîndurile ei în fața soarelui fără de noroc, sub imperiul unei fantazii mohorîte, perindău vedenii care de care mai înspălmîntătoare 'n fața ochilor minții ei.

Și sufletul acesta, care n'a căutat în lume pe nimeni, să-l asculte și să-l înțeleagă cu drag, avea ceva din bunătațea unei mame.

Măsura cu gîndul depărtarea dintre viață și mormînt, și tare ar fi dorit să se sfîrșească cît mai curînd între cele patru margini umede și reci atîtea chinuri care l-au zdrobit sărmana inimă. «Pămîntul o așa de bun, de drept și de înțelgător» sfîrșea ea și ochii de o mîrginită tristețea i se uda de lacrimi!...

Vorbea cu duiosie nespuse de comunicativă și în mijlocul luptei pentru trai icoana ei dulce nu se părea înconjurată de o aureolă de lumină ca la unii martiri din cărțile bisericești.

Cîte suflete pierdute soldați, credincioși și nefericiți, în această anarhie a grijii pentru pline și în sunetul tînguitor al clopotelor, care ne amintesc divinității, că «nimeni fără Dumnezeu!»

N. TEODORESCU
Invățător

Copăcin

Comisarul Guvernului și Comitetele Corporațiilor

Vom continua în numărul acesta restul articolului precedent și apoi, ne vom ocupa de Comitetele Corporațiilor.

Din cele scrise, am văzut rolul important pe care-l au Comisarul Guvernului în Corporații și modul cum el trebuie să se conducă pentru a fi la înălțimea misiunii lor; am făcut și cite-va constatări dar cu totul contrarii. Să vedem însă dacă peste tot se petrec aceleași lucruri.

Despre Corporația din Cernavoda vom avea puține de spus; cu toate că s'a recomandat în funcțiunea de Comisar al Guvernului un destoinic meseriaș și care promite a garanta o bună achizițiune făcută în persoana sa, faptul că Ministerul încă nu l'a confirmat și în consecință acesta n'a început să lucreze, ne lasă pentru altă dată ocaziunea de a ne ocupa de modul cum va și să-și redijeze activitatea.

Corporațiile din Hârșova și Babadag de asemenea nu ne dau ocaziunea de a ne ocupa pe larg de Comisarul lor și ne mulțumim a face numai tericita constatare a armoniei ce există între aceștia și cel-ai-șii membri ai Corporațiilor respective.

Un model de Comisar al Guvernului îl are însă Corporația din Tulcea.—Ne mulțumindu-se numai a fi convocat la diversele adunări sau ședințe, el ia o parte foarte activă în toate actele Corporației iar din alcătuirea verbală a gîndului său, nu odată am putut constata că avem de a face cu un bun meseriaș pe cît și bun cuvîntător. De alt-fel, grație acestui spirit just, multe neînțelegeri au putut fi înlăturate, iar Corporația ferită de multe din acele furtuni—ca să zicem ast-fel,—cari tind numai la slăbirea instituției.

Un cuvînt mai avem de spus despre Corporația în fier și metal din Constanța. Cauza stărei sale actuale atât de regretabile sînt dezbinările, iar remediul lipsește. Comisarul Guvernului chiar dacă nu demisionează, nu putea însă lua parte activă la liniștirea spiritelor; ocupațiunea sa fiind în afară de oraș, l'ar fi împedat de a face ast-fel. Și dacă această considerațiune l-a determinat la demisiune, noi nu putem spune de cît că a dovedit dragoste instituției, pe care n'a vroit să o priveze de a avea un Comisar devotat intereselor ei.

Iată în rezumat situațiunea Corporațiilor cu Comisarul respectiv al Guvernului. Și din această descriere sinceră, Camera de Meserii—credem noi—va și să dispună în consecință.

Acum, ne vom ocupa de Comitetele Corporațiilor; vom lua deocamdată pe acele din Medgidia și Cernavoda, rămîind ca numărul viitor să ne ocupăm de cele cari vor rămîne

Corporațiunea din Medgidia, din

constatările făcute, s'a angajat într-o situațiune care are par destul de intolerabilă. Fără ca darea de seamă a anului trecut și nici bugetul pe anul curent să se aprobat de adunarea generală ce s'a convocat, era o datorie de bun simț pentru membrii Comitetului să demisioneze. Aceasta comitetul a făcut-o și dacă azi încă el mai funcționează, cauza este că, acea demisiune stă încă nereșolvată printre hărțile celorlalte ale Camerei de Meserii. (Despre această Camera vom vorbi în curînd).

Întru cît ne privește pe noi, regretăm demisiunea membrilor acelui comitet care—cunoaștem personal—multe interese ale lor, și-au jertfit pentru Corporațiune și între cari se găsesc oamnei încercați în ale meseriei și cunoaștori a doleanțelor clasei meseriașe. Tocmai pentru aceasta, i-am ruga altă pe aceștia cît și pe cel ce azi le fac opoziție să ajungă omeneste la o înțelegere, căci este prea dureroasă constatarea că o mină de oamnei—cît sînt meseriași din Medgidia—să ofere spectacolul ce nu-l găsim la alte Corporații mai mari.

Corporațiunea din Cernavoda deși deosebită ca situațiune de cea din Medgidia, totuși starea ei actuală nu diferă prea mult de a celei-ai-alte. Comitetul, care pînă acuma a dat dovezi de energie, de activitate bine îndreptată, are să se plîngă de puținul interes ce și-l dau cît-va membri ce fac parte din el, imposibili la orice act al Corporației. În diverse ocaziuni, fiind personal acolo, am putut vedea mai mult singur pe președintele Corporației, în jurul său fiind de cît 3-4 membri ai Comitetului; restul, găsese diferite motive de a nu răspunde invitațiunii ce li se făcea repetat. Din cite-va constatări ce am avut acolo, credem că această stare își va fi luat deja sfîrșitul. Dacă pe lângă dragostea, pînă la abnegațiunea intereselor sale proprii, ce dă actualul președinte acelei Corporații, va avea după cum sperăm și o conlucrare sinceră și binevoitoare a membrilor Comitetului, putem admite în scurt timp o stare înfloritoare acelei instituții; de alt-fel chiar ființa sa la capul podului «Regele Carol I», la intrarea în Dobrogea, ar putea constitui un frumos indemn pentru meseriași și mai ales membrii Comitetului acelei Corporații.

În numărul viitor vom continua.

Jean St. Marcato

Hazul Săptămîinei

Cine-va, mirat, se întreabă, de ce se clădește o altă de sistematică și încăpătoare comoditate în Piața de sus a orașului?
—Fiindcă, cu toate stăruințele locuitorilor din partea de sus, hala a rămas să se construiască tot jos—ca și toate cele-ai-alte îmbunătățiri—pentru ca să se dea o compensație și celor de sus și ca să le astupe gura, le construiește o comoditate.

INSTINCT ȘI INTELIGENȚĂ

Două însușiri animale în virtutea cărora viețuitoarele bravează forțele contrare vieții.

Aceste două forțe, de și au un rezultat identic, de și concură la același scop—conservarea—sunt însă foarte deosebite prin manifestarea lor, prin maniera funcționării lor, și această deosebire se accentuează în chiar momentul funcționării lor. Exemplu: La cel mai superior animal, omul, într'un moment dat pe negîndite și neașteptate, cine-va repede un corp dur în direcția ochilor, sau numai amenință; în același clipă ochiul s'a închis protejînd ast-fel ochiul propriu zis. Alt exemplu: Cine-va asvirle în direcția D-tale o piatră, de la o distanță de 20 metri aproximativ; observi direcția petrei și, pînă să facă distanța la D-ta ai schimbat locul la dreapta sau stînga.

În acest caz ai avut timpul să meditezi și să previi lovirea prin schimbarea locului; prin urmare te-ai folosit de rațiunea (inteligența); pe cînd în primul caz s'a putut evita consecințele lovirei în ochi, printr'o facultate cu un rol său funcțiune instantanee, absolut independentă de voința noastră instinctiv născută. Iată dar instinctul.

Instinctul și rațiunea sunt facultăți deosebite prin geneza lor. Așa sunt

animale, inferioare bine înțeles cu instincte bine definite, la care nu se observă nici o urmă de inteligență. Exemplu: o masă protoplazmică, puțin diferențiată, un spongior, înțepat cu un ac, se contractă imediat. Alt exemplu: un animal mai superior cu funcțiuni mai bine definite, Lumbricus terestris, tot ast-fel nu dă probe că ar poseda inteligență și următorul fapt ne edifică: înțepîndu-l la o extremitate el se contractă pentru un moment și apoi începe iarăși mișcarea fără a evita direcția de unde a venit înțepătura, pe cînd lipitoarea un animal ceva mai superior dă probe de puțină inteligență.

Faptul următor ne-o probează și anume: lovind o lipitoare de 2-3 ori cu un corp, ea se contractă și după puțin timp începe să facă mișcări repezi într-o direcție opusă lovirei.

Tot la lipitoare o altă observațiune: trecînd un ac pe partea (posterioră) inferioară a corpului, animalul se strînge și învelește acea parte, ferînd-o de corpul care l'asupără.

Un alt fapt, tot la lipitoare, care denotă inteligență e următorul: dacă luăm un vas cu apă în formă de bazin și așezăm pe margini mai multe lipitori iar în mijlocul bazinului o bucată de carne, vom observa lipitorile înaintînd către bucata de carne.

Același lucru se poate observa vara, în apele stătătoare, care sunt populate cu lipitori. Cum intră un animal mare vom vedea lipitorile înaintînd spre dînsul spre a se fixa conduse de voința de a se hrăni, adică de o forță ce lasă animalului timp să cugete și ca o probă că cugetă, putem pune un obstacol între lipitori și animal și vom vedea cum ele fac ocolul obstacolului.

În numărul viitor vom continua cercetările și constatările, urcînd tot mai sus scara zoologică.

Medgidia CONSTANTINESCU
Farmacist

Pentru d. Prefect al județului.

Cite-va persoane din Medgidia ni se plîng, că un domn primar rural, care are familia acolo, își face deso drumuri prin urbea lor, stînd mai mult acolo de cît la reședință și ținîndu-se de înțigri.

Spre liniștea acestui orașel, prea zbuciumat în ultimul timp și în respect pentru obligațiunile și atribuțiunile ce fie-care funcțiune impune titularului ei, ar fi bine să se pună în vedere acest d-n primar să-și caute de treabă.

Pentru d. Controlor al orașului.

În strada Ellena No. 4, din acest oraș, locuiește o doamnă Kirilof, care de ani de zile subînchiriază, ca și un hotel, toate dependințele din acest apartament, fără ca să fie supusă—pe cît știm—la taxele legale.

Atragem atențiunea d-lui controlor, și credem, că vom reveni și cu alte amănunte.

Pentru d. Revizor școlar.

În chiar localul Primăriei de la Medgidia, de față cu alte persoane, ni s'a afirmat de către o persoană demnă de toată încrederea, că Monitorul Oficial de la școala primară din localitate se vînde ca hîrtie de maculatură în piață.

Cerem cu înzistență ca d. Revizor școlar să bine-voiască a controla cele ce ne-au parvenit la cunoștință, cînd vom reveni.

Camera de comerț din Constanța

N.R.—Facem loc articolului de mai jos, într'o chestiune, în care alit înainte cît și după alegeri, am sînit să păstrăm cea mai îndreptățită rezervă și neutralitate. Vom insera cu aceeași plăcere ori-ce răspuns primit, referitor la această chestiune. În tot cazul, părerile noastre personale asupra acestei instituții le vom expune într'un articol propriu.

Dămînea trecută a fost alegerea pentru Camera de comerț de aci, la care din peste 800 alegători înscriși, lista D-lui Manicaticide a fost aleasă cu 58 voturi.

Pentru cine înțelege rostul și importanța Camerilor de comerț, este ceva de

seînțeles cum se dă așa de puțin interes acestui instituțiun.

Poate, că găsim explicația, dacă am sta să analizăm activitatea Camerei de comerț de sub președinția D-lui Manicaticide, cînd vom vedea că această Cameră s'a mîrginit, pe de o parte în a dărîma tot ceea-ce făcuse bun, Camera anterioară ei; iar pe de alta, s'a arătat de o slăbiciune rară și lipsită de ori-ce inițiativă.

Așa: 1) Camera D-lui Manicaticide a maltratată în așa mod lucrarea anterioară în ceea-ce privește tariful vamal, în cît încheierile Camerei din urmă nu aveau nimic de comun cu lucrarea de mai înainte. Nici chiar principiul protecțiunii industriilor, ce s'ar putea înființa la noi—principiul de care s'a condus Camera din 1901—n'a fost respectat. Noroc că Guvernul nici n'a voit să știe de lucrarea Camerei D-lui Manicaticide și că tariful vamal votat a fost în senzul protecțiunii industriilor din țară.

2) A fost adunat un întreg material în vederea lăcheierii convențiunilor, material de care Camera D-lui Manicaticide n'a știut să facă uz.

3) A lăsat să se desființeze bursa din Constanța, bură înființată cu multe greutăți, de către Camera din 1901.

4) A dezorganizat cu totul Oborul din Constanța, lucru care și explică micul venit pe care Camera îl realizează din vînzarea timbrelor.

5) În cestiunea tîrgului de la Muratlar a fost de o slăbiciune ne-mai pomenită periclitînd pentru tot-deauna această cestiune, în dauna orașului și tîrgului din Constanța.

6) A luat hotărîri nesăbuite și neaplicabile în ceea-ce privește plata cerealelor la Obor.

7) N'a putut să rezolve nici despărțirea în două a Corporației Brăselelor—nite și slăbiciunea acestei Camere a mers pînă acolo, în cît de luni de zile nu poate să obțină restituirea unor garanții a unor foști mijlocitori de mărfuri!...

8) S'a prezentat așa de nepregătit la cele 3 congrese din țară, în cît ai fost nevoiți a lua cu dînsul pe Secretar care să vorbească în locul lor. Chiar anul acesta, cînd a fost cestiunea portului Constanța la congresul din Pitești, Președintele acestei Camere s'a mulțumit a citi concluziunile lucrării D-lui Christodorescu și dacă nu era Secretarul Camerei la congres, cestiunea portului nostru era să fie scoasă din ordinea zilei.

9) De asemenea din toată cartea D-lui Christodorescu asupra activității ultimei Camere, afară de studiile D-lui Secretar, nu se vede nici o lucrare dar absolut nici una, care să fi plecat din inițiativa Camerei D-lui Manicaticide, sau din studiile vre-unel comisiunilor alese din sinul Camerei, ei total ce se face și s'a făcut a fost opera D-lui Christodorescu.

Secretarul este dar singurul care lucrează și care gindește pentru toți. D-sa dispune și propune totul la Camera noastră de comerț.

D-lui Christodorescu dar i-se cuvîne lauda activității Camerei noastre de comerț. Lucrul de alt-fel este și așa, căci în toate articolele elogioase din Unirea, Epoca, etc. toată lauda se adresează D-lui Christodorescu iar de Camera D-lui Manicaticide nici nu se pomeneste—intocmai ca și cînd toate zările ar fi căutat ca lăudînd pe Secretar, să dea cite un brevet de incapacitate Camerei D-lui Manicaticide.

Și dacă lucrul este așa, este de mirat cum a fost posibil ca lista D-lui Manicaticide să semă prezente din nou la alegeri, și cum s'a făcut ca această Cameră, model de neacțiune să mai poată obține 58 de voturi.

Din parte-ni nu urmăresc nici un scop, nici nu voiesc să intru în polemica personală cu D-l Manicaticide și nu m'am servit de numele D-sale în acest articol de cît fiind că D-sa este creatorul Camerei D-sale; D-sa este alcătuitorul listei cu care s'a prezentat la alegerile din urmă.

Total ce am voit să pun în evidență prin aceste rînduri a fost, că prin nimic vechea Camera a D-lui Manicaticide, n'a meritat realizarea ei, și că această realizare, nu înseamnă de cît un pas înapoi. Dar voi mai reveni.

I. II.

Catone Censoru', întrebat de ce nu i s'a ridicat statuia, pe cînd la alți contemporani mai puțin distinși s'au ridicat, răspunde: Îmi place mai mult să fiu întrebat de ce nu mi s'a ridicat, de cît de ce mi s'a ridicat.

INFORMAȚIUNI

D. Colonel Capșa, Prefectul județului, care a fost în Capitală, în interes de serviciu, s'a înapoiat Vineri seara la reședință.

Săptămîna aceasta urmează, ca d. Cantacuzino, Președintele Consiliului de Miniștri, să viziteze Provincia noastră.

D. General Boteanu a inspectat săptămîna aceasta Regimentul 9 de cavalerie din localitate, de sub comanda d-lui Colonel N. Budișteanu.

Miscare în personalul administrativ D. Stavrache Baltă a fost numit primar la Ostrov (Hârșova) și d. Cezar Arghiropol la Murfatlar. D. C. Sotiriu secretar la Urumbel, Ioan P. Ioan la Ostrov (Hârșova), Ștef. Dumitrescu la Topal, Ion Șerbănescu la Enișoenia, N. Dimitrescu la Carvan, Marin M. Bănică la Aliman, D. Dragomir la Dobromir, Gr. Dragomirescu la Mârleanu și Gh. Mitrescu la Cazil-Murat

Am primit la redacțiune o foaie imprimată prin care, sub mai multe semnături, se aduc o serie de învinuiri administrației comunei Palaz. Cum suntem de principiu de a asculta ambele părți și întru cît d. Săruleanu primarul numitei comune, ne-a afirmat că va veni cu probe în descărcare, pînă la examinarea acestora, nu ne spunem cuvîntul în acest diferend.

A apărut, după cum am anunțat, lucrarea d-lui Căpitan Gh. Popovici, asupra vieții lui Ștefan cel Mare, pe care ni-l prezintă ca războinic și organizator de stat. Cum nici timpul, nici spațiul nu ne permite să venim cu o recenzie detaliată chiar în numărul acesta, ne facem de o dată o pătură datoric de a recomanda această lucrare d-nilor învățători ca să o aibă în vedere la cumpărările de cărți pentru școli ce vor face. E o lucrare de merit și felicităm sincer pe autor.

Mulțumim d-lui Primar al orașului că a bine-voit a dispune să se construiască o nouă comoditate în piața de sus. După cum arătam într'unul din numerele trecute, fînțarea celei vechi devenise intolerabilă.

Primim plîngeră, că pietrișul așezat pe șoseaua Constanța-Techirghiol, face dificilă circulația, pe acest drum atît de frecventat. Ar fi bine să se dispună, ca el să fie bătut și așezat cît mai repede.

Aflăm că Consiliul comunal a aprobat să se acorde d-lui inginer Virgil Ionescu suma de 38.000 lei, pentru lucrarea studiilor unui proiect de a se aduce apa de Dunăre.

Vom insistă cît de curînd asupra acestor proiecte și paraproiecte—totdeauna așa de prodigios remunerate—cînd vom discuta pe larg chestiunea alimentării cu apă a orașului nostru. Lumea e speriată și cu drept cuvînt, de atîta zadarnică risipă.

La alegerea de Dumineca trecută pentru Camera noastră de comerț, a răușit lista cu următoarele persoane: Tache Manicatiu, T. G. Dabo, N. Rigani, Abdul Hamid I. Osman, N. Bratu, Vasile Toma, Ion Dumitrescu și Radof Radosav.

D. Grigore Brojban, din Săteșchioi, comuna Sîrîu, ne comunică că e decis, să desfacă toată averea sa mobilă și imobilă, în valoare de vre-o 30 mii lei, de oare-ce își vede atît traiul cît și avutul în nesiguranță. În seara de 12 curent a fost atîcat cu focuri de revolver și grație numai întîmplării a scăpat.

Preotul Butuligă a primit de asemenea scrisori, ca să facă față unor cereri de bani, sub amenințări de moarte.

Facem în mod deosebit atență administrația asupra acestei îngrijitoare stări de lucruri. Timpurile lui Deli Ali și Licinski le credeam moarte.

Incepînd călduri foarte mari și cum instalațiunile de băi de mare încă nu sunt puse la dispozițiunea

publicului, — care zilnic se plînge — s'a întrunit un Consiliul comunal care a decis, ca băile de la vii să rămîină cum sînt și să se construiască 60 gherete plutitoare în oraș.

PRIMARIA COM. CONSTANȚA PUBLICAȚIUNE

La licitațiunea care urmează să se țină în ziua de 14 Mai a. c., pentru arendarea terenului de grădinarie, proprietatea comunei, în mărime de 9 hectare 7780 m. p., situat în cătunul Anadolchoi, lângă lacul mic, pe termen de trei ani începînd de la 1 Ianuarie 1906 pînă la 1 Ianuarie 1909, ne prezentîndu-se nici un concurent se publică spre cunoștința generală că pentru arendarea acestui teren, se va ține o nouă licitație în localul acestei primării în ziua de 25 Iunie a. c., ora 3 p. m.

Licitațiunea se va ține cu oferte sigilate și în conformitate cu dispozițiunile art. 72-83 din legea asupra contabilității generale a statului, supra-oferte nu se primesc.

Concurenții spre a fi admiși la licitațiune vor depune o garanție provisorie de 100 lei.

Condițiunile de arendare a acestui teren se pot vedea în cancelariile primăriei în toate zilele de lucru de la orele 8-12 a. m., și 2-6 p. m.

p. Primar, N. Simionescu.
p. Secretar, C. O. Handoca.
No. 1290. 31 Mai 1905.

POLIȚIA ORAȘULUI CONSTANȚA PUBLICAȚIUNE

Domnul Jude Ocol Constanța prin adresa No. 7597/905, a fixat ziua de 29 Iunie a. c., pentru vânzarea prin licitație publică, a averii mobiliare sequestrată de noi cu procesul-verbal dresat în ziua de 11 Iunie a. c., de la debitorul Isac Navon, în pretențiunea creditorului Ab-

dela Hagj Laid, ambii din Constanța. Subscrierul, public această spre cunoștința amatorilor că în vînzare s'atata la ora 9 a. m., să se prezinte în piața Carol acest orș, depunînd și garanția prețului de lege iar după aduocare taxa 3% pentru înregistrare.

Comisar. V. Marinescu

No. 6942. 1905 Iunie 17.

EXTRACT

din «Köztelek». (Vatra comuna) Ziarul societății agricole al marilor proprietari în Budapesta al cărei președinte este contele AUREL de DESSEWFFY.

— Coceni de Porumb — Ca Nutreț —

«Coceni de porumb întrebuiți pentru hrana vitelor cornute întregi sau tocați nu vor putea avea avantajul a fi consumați din cauza părților fibroase, care în timpuri bune devin prea lemnoși, astfel că vitele îl prăpădesc mai mult de cît mănîncă.

Aparatul «Folositorul» inventat de mecanicul Bajzath, care se adoptează sub toba batozelor de treerat, prin care se împiedică risipirea boabelor în paie sau pleavă, fie chiar grîul umed sau pătît și să nu sfărîme boabele, — să întrebuițează cu un succes deosebit și la prepararea cocenilor de porumb ca nutreț pentru vite.

Cu acest aparat cocenii de porumb în loc ca să fie tocați în bucățele, sunt tăiați în făși în forma paielei și finului, care se așează apoi în șire și se acoperă cu un strat de paie spre a fi apărat contra intemperțiilor și astfel așezat sucii cocenilor începe în șir să fermenteze ceea-ce îi face puțin cam acrișori, și vitele îl mănîncă cu mare poftă.

Procedeul este exact acelaș, ca și la grîu cînd se treeră.

Nutrețul de coceni astfel preparat în criza agricolă este neprețuit și chiar cînd anul agricol este abundent, acest nutreț servește ca rezervă.

Pentru orî-ce informațiune a se adresa Direcțiunii ziarului.

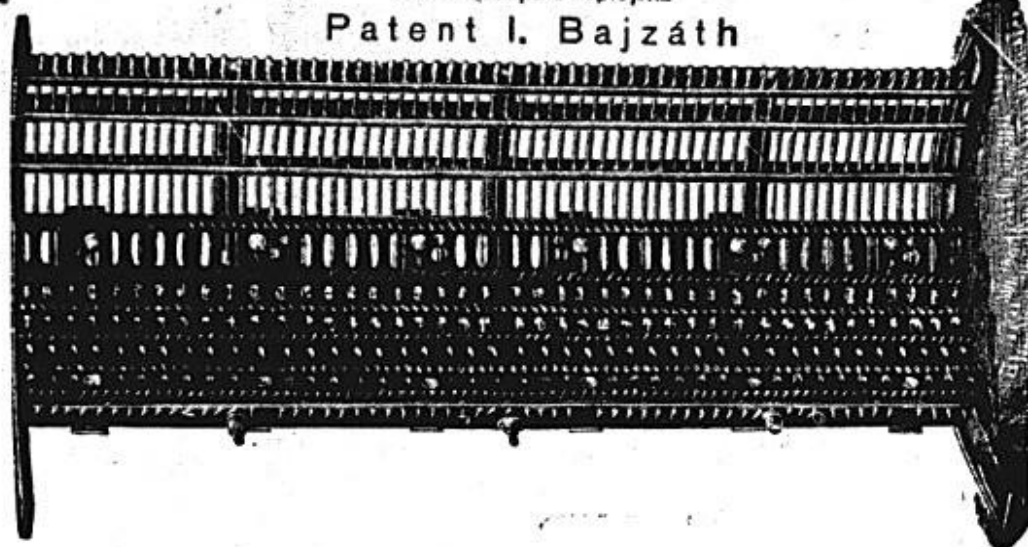
„FOLOSITORUL”

APARATUL PENTRU MAȘINI DE TREERAT

Cu diploma de onoare de la expoziția agricolă din Seghedin 1899 Septembrie

Nouă invențiune neprețuită

Patent I. Bajzath

Coșul original cu Folositorul fotografat

Inregistrat la minister de comerț Ungar cu No. 12977

Prezenta ilustrație arată coșul unei batoze pe care este așezat «Folositorul», o invențiune nouă, care după o practică de 30 ani a fost inventat de prim-mecanicul J. Bajzath.

Acest aparat prin avantajile lui este neprețuit pentru agricultori, și fiind-că «Folositorul» este deja adoptat de marii proprietari de moși în Ungaria și s'a comandat chiar pentru America, iar noi introducîndul în România după cum dovedesc certificatele marilor proprietari români și al Domeniului Coroanei de la Segarcea, au dat rezultate satisfăcătoare.

Care agricultor să nu știe că cu batozele cum sunt construite pînă acuma, este aproape imposibil a tre ra bucatele ule și prin urmare în vreme ploioasă suntem de multe ori împiedicați să continuăm treeratul pînă ce snopi nu sunt uscați. Că cu «Folositorul» n'avem nici un obstacol nici la bucatele ude, dovedește certificatul oficial al stațiunii Regală Ungară pentru încercarea mașinelor agricole. Cu «Folositorul» putem treera și atunci cînd snopii sînt băgați în șire și în timpul umidității și în apă, căci și în cazul acesta — cum, zice D-l Profesor Thalmayer — rezultatul a fost surprinzător, de oare-ce în paie și spice nu a rămas nici un bob. Astfel se exprimă și D-nul Gothard de Herény vestitul agrar și mare proprietar de moși în Ungaria și adaugă că și la bucatele ude funcționează mai ușor și liniștit și din cauza aceasta nu trebuie să strîmtoam coșul, nu sfărîmă și nu risipește boabele.

O mare importanță are «Folositorul» la mașinile vechi ale căror coșuri sunt deja uzate sau tocite, de oare-ce la astfel de mașini toba tirăște bucatele la podul coșului fără să frece boabele din spice. Și dacă îngustăm coșul se întîmplă că la nutirea nepotrivită paiele se pretac într'o tunie și mașina nu mai este în stare a lucra cu forță și munca va fi întreruptă.

Cu «Folositorul» se treeră și înul perfect de bine tocîndu-le paiele astfel că prin aceasta se înlesnește preparația lor pentru țesut.

Că «Folositorul» este neprețuit și la batoze al căror coșuri sunt noi, arată certificatul administrației de domenii al d-lui Conte Stubenberg unde «Folositorul» a fost aplicat cu succes mare la o batoză al cărei coș a fost nou de tot.

Cumpărătorii «FOLOSITORULUI», pe lângă multele avantagii, mai au și un alt neprețuit avantaj, în ce privește nutrimentul animalelor de muncă. Adică cu «FOLOSITORUL», se treeră și cocenii (știuleții) de porumb, (păpușoi) sfărîmîndu-i bine și după asta punîndu-i în stoguri (șire), înveliși bine cu paie, se acresc și dau un nutriment excelent pentru iarnă.

Materialul și fabricațiunea acestui aparat este un secret al inventatorului D-nul Bajzath, și este fabricat din oțel tunc care cu toate că este inoibil, este așa de tare, că mănîncă și pila englezească. Este compus din două bucăți ca după 4-5 ani putem schimba marginile ca să dureze încă mai mulți ani.

Avînd în vedere că cu aparatul nostru putem treera bucatele uscate ca și ude la fel fără nici o greutate, — că «Folositorul» nu sfărîmă boabele și ce este principal lucru nu lasă să scape nici un spic netreerat prin el, de oare-ce prin șirurile de dinți care sînt nepotriviți așezați vor fi la dreapta și la stînga aruncate, și astfel în ori-ce caz bine frecate — aduce un mare folos agricultorilor și prin urmare costul lui se respîndește într'un sezon de treerat de mai multe ori — cum zice singurul D-l de Herény.

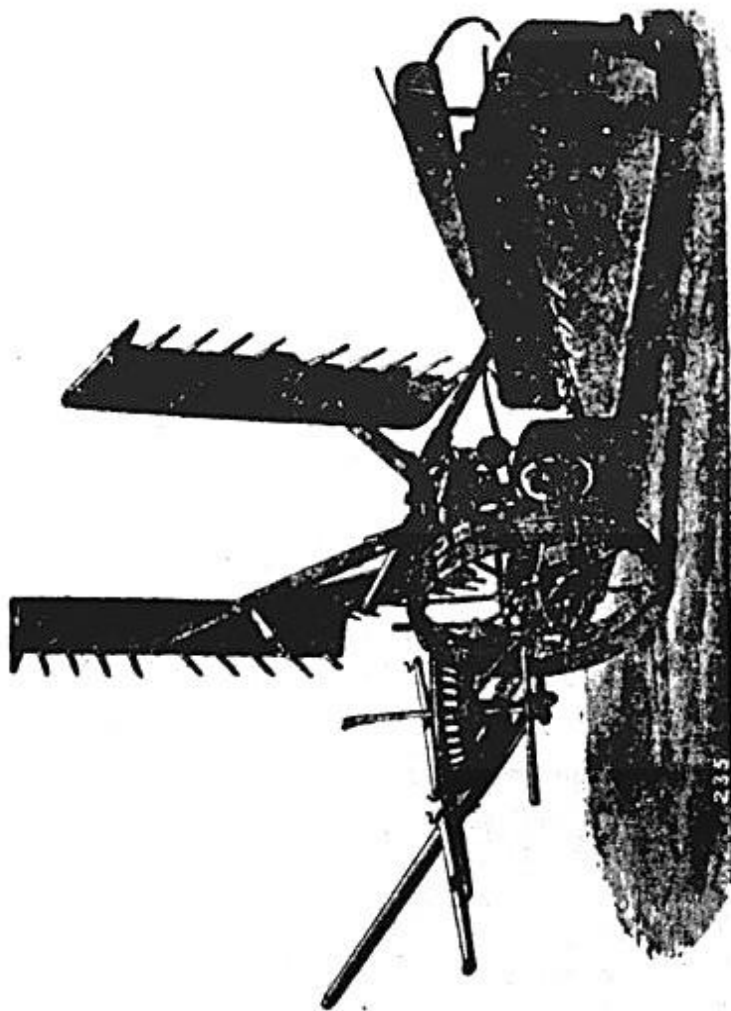
Prețul unei garnituri cu șurupuri și plăci complete este de lei 150 contra un acout de 20% din preț și restul ramburs, franco fabrica Ungaria; — iar la comanda de 3 garnituri oferim un rabat de 10% din costul unei garnituri.

Notă: La comandă se arată ori sistemul batozei și cîtă cal putere are, sau lățimea coșului. N.B. Montarea. — Aparatul nostru se montează și desmontează foarte bine și repede. Coșul trebuie să fie lăsat jos. Astfel avînd un loc destul de mare între toba și coș, mecanicul aflăm-se pe scutatorul de paie, așează «Folositorul», în lungimea șinei, dar cu dinții mai micî vis-avis de înălțimea tobei cum arată poza noastră și îl întărește cu piulițele la coș.

La treerat. — Dacă bucatele sunt uscate «Folositorul», este lăsat mai departe iar bucatele ude mai apropiat de toba, după aprecierea unui bun mecanic. Și fiind-că cu «Folositorul», se treeră și inul perfect de bine tocîndu-le paiele astfel că prin asta înlesnește preparația lor pentru țesut, deschiderea, adică gura tobei poate să fie așa mică, ca toba aproape să atingă dinții Folositorului.

Pentru orî-ce informațiune a se adresa redacției.

— TOT FELUL de MAȘINI AGRICOLE —
 Renumitele Mașini de Secerat ALBION
 Sezon 5 190 Perfectionat

George I. Rignall

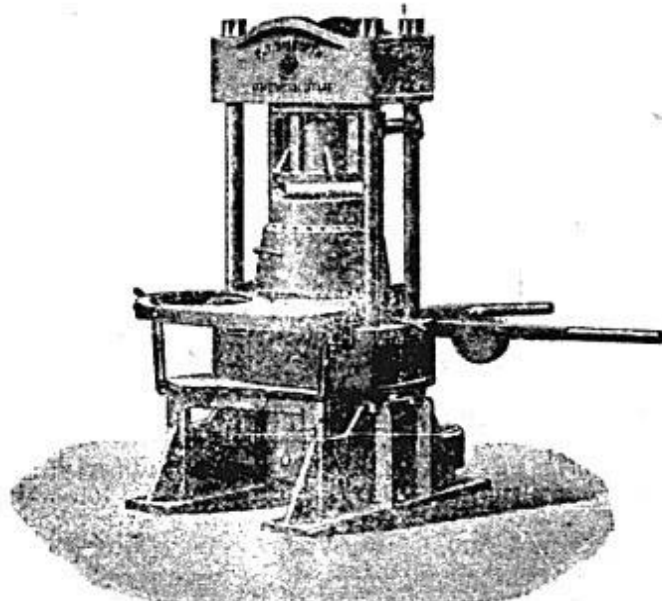
Str. Mercur No. 1. — CONSTANȚA — Str. Mercur No. 1

Tot felul de REZERVE pentru Seceratoare de ori-ce sistem
 ATELIER de REPARATIUNI cu ABUR

I. DRATZKY

Mașini Agricole
 CONSTANȚA

SECRATOARE ROȘESTI ȘI AMERICANE

PLUGURI cu 1 și 2 Brazde
 de oțel cu crame curăstate

PRESA HIDRAULICĂ

pentru Fabricat ULEIU, sistem Elworthy

SINGURUL REPRESENTANT pentru ROMANIA

Se poate vedea în lucru la D-nii Ch. Kayser Medgedie și Ion Popa Caramurat.

NOUL DEPOSIT de CHEREȘTEA

ALBERT THEILER

CONSTANȚA

Cel mai bogat asortat

Furnizează tot felul de lemne de construcție și tâmplărie cu prețuri cele mai reduse.

De vânzare un câine Pudel de 2 ani, dresat perfect. A se adresa la Redacție.

DROGUERIA MEDICINALĂ
 ALEX. I. HELDENBUSCH
 CONSTANȚA

Strada CAROL (sub hotel Regal)

Asortată cu tot ce cuprinde această branșă precum:
 Drogue medicinale și industriale, parfumuri din fabricile cele mai bune din străinătate, apă de Colonie străină, apă de Colonie cu kilogramu; articole de toaletă, Pudre, Paste de dinți, Peril de dinți, Săpunuri medicinale străine și indigene, Săpunuri de toaletă străine calitățile cele mai alese; articole de cauciuc, irigătoare, articole de bee; mare varietate de esențe de parfumuri franceze cu gramu mirosurile cele mai moderne; articole de pansament, Vată calitate superioară, Untură de Pește proaspătă albă cea mai bună calitate; Vasilină, Benzină Glicerină, apă de gură cu kilogramu cel mai bun antiseptic pentru gură și conservarea dinților, vopsea pentru păr toate culorile, diferite Siringi, articole chirurgicale, Thermometre de bae și maximale, lacuri, vopsea pentru dușumele, ceară pentru parchet etc., etc.

Toate cu prețurile cele mai reduse, devisa mea fiind a vinde eftin pentru a vinde mult.

Cremă de Dinți Anatherin — D-r POPP

Din cauza dinților stricați se pot ivi complicațiuni nervoase și afară d'aceasta prezența lor a produs toarte adesea infecții ale organismului, chiar cu sfârșit mortal. După observațiuni s'a dovedit că din 100 persoane, 80 au dinți stricați, între care sunt mulți al căror dinți seamănă cu niște ruine, gingiile umflăte și lesne sângerându sau acoperite cu fistule, din care ese o materie care deja la distanță răspândește un miros neplăcut, lucru în general produs fie prin neglijența dinților fie prin întrebuințarea de dentifrice improprie. După opinia celebrităților medicale, Pastele de dinți cari conțin acizi sau baze și care în gen ral fac spumă abundantă, provoacă distrugerea smalțului dinților care e începutul stricărei lor.

O experiență de mai bine de jumătate secol în toată Europa a dovedit că rema de dinți Anatherin D-r Popp în tuburi, e o compoziție cu totul neutră, curăță și întreține dinții fără a-i ataca, preservându-i contra ori-cărei infecțiuni.

Prețul unui tub 60 bani

Depozit general pentru Dobrogea
 Drogueria Medicinală ALEXANDRU I. HELDENBUSCH, Constanta

FRUMUȘETEĂ

și disparițiunea complectă a ori-carei afecțiuni a pielii precum: puncte negre, roșiata feței, coșuri, pistrui etc. nu se poate obține de cât prin întrebuințarea zilnică a renumitului

Săpun de Lapte de Crin

Marca fabricii un «Cal de lemn» a lui Bergmann & Co. Radebeul-Dresda
 Prețul lei 1-50 bucata.

Deposit la: L. & I. Lascariș și la Drogueria Medicinală Alex. I. Heldenbusch Constanta.

ION PHILIPPU

MAGASINUL DE BRAȘOVENIE ȘI MANUFACTURA

precum și Depoul de MASINI ȘI UNELTE AGRICOLE

Le am mutat în Strada Carol No. 181 (vis-a-vis de Magazinul Lascariș) în proprietățile mele

Tot de odată fac cunoscut că d. Irimia Sfetcu nu mai e în serviciul meu.

Se caută o trăsurică mică sau o gabrioleță pentru un cal. Adresa Redacție.

Magazin de Mode, Rochi și Confecțiuni
 LENNY DAVIDESCU

Strada Mircea 19 (în apropiere de Poștă)

Face cunoscut onor. sale Clientele și onor. Public că a primit un bogat și frumos asortiment de pălării Modele din renumitele Case de Mode din Paris, pentru Sezonul de Vară; precum și furnitura necesară pentru reparațiuni.

Singura depozitară de Voilette fine și moderne. Mănuși franceze. Pălării, rochi și Voilette de doliu. Parfumerii, pudre, ape de toaletă etc. din producția franceză.

În atelierul de rochi și confecțiuni pentru D-ne, D-șoare și Copii, se execută cele mai grele modele după jurnalele Franceze, Germane și Engleze, precum: rochi de bal de mireasă, costume Tailleur, Jachete, Bolerouri etc.

Se primesc și reparațiuni de rochi. Atelier special pentru spălat și reparat mănuși de dame și Militărești. Prețurile convenabile, pentru a putea învinge ori-ce concurență.

„LA OVIOIU“

Fiața Independenței No. 22.

D. GH. DESPINACHIS

NOU MAGAZIN CU COLONIALE delicate și comestibile (Fost P. ASTRAS)

Băuturi spirtoase străine indigene MARE DEPOU DE VINURI

Specialitate în unt-de-lemnuri franceze și grecești Diferite articole coloniale orientale

APERITIVE — TRUFANDALE
 Prețuri mai eftin ca ori unde
 Serviciul prompt și foarte conștiincios
 Târgurile se expediază la Domici în

Stavru Atanasiu

DENTIST

Strada Mahomedană No. 6

Consultațiuni 8-12 și 2-7 zilnice.